

6. Interesująca obserwacja aktywnego drapieżnictwa u imago *Ampedus sanguineus* (L.) (Coleoptera, Elateridae)

An interesting observation of an active predation in imago *Ampedus sanguineus* (L.) (Coleoptera, Elateridae)

Fakultatywne, występujące wspólnie z fitofagią, drapieżnictwo wykazywane przez formy imaginalne przedstawicieli rodziny sprężykowatych, obserwowane było niejednokrotnie i zostało opisane. Osobiście wielokrotnie zjawisko to obserwowałem, zarówno w warunkach naturalnych jak i laboratoryjnych. Drapieżnictwo to ma charakter mało aktywny i polega na zjadaniu przez imagines *Elateridae* drobnych, słabo poruszających się owadów, przede wszystkim mszyc, a także jaj owadów (głównie motyli) złożonych na roślinach. Obserwacja, której dokonałem wspólnie z kolegą LECHEM BOROWCEM w dniu 8 VI 1988 roku w rezerwacie ścisłym „Czerkies” na terenie Roztoczańskiego Parku Narodowego, wydała mi się bardzo interesująca, gdyż zmienia w pewnym stopniu pogląd na formę drapieżnictwa reprezentowaną przez chrząszcze sprężykowatych. Zaobserwowałem imago *Ampedus sanguineus* (L.) siedzące w bezruchu na ściółce leśnej (dzień był ciepły i słoneczny). W odległości około 5 cm od chrząszcza, przysiadła na ściółce niewielkich rozmiarów muchówka z rodziny *Tipulidae*. W tym momencie chrząszcz lekko obrócił się, ustawiając się przodem do komarnicy, wysunął czułki do przodu i zaczął nimi wykonywać delikatne drgające ruchy. Upatrzonej ofiary poruszała lekko skrzydłami i przemieszczała się w promieniu kilku centymetrów, głównie przy pomocy odnóży. Obserwowany *A. sanguineus* cały czas ustawiał się przodem do komarnicy. Po upływie kilkunastu sekund, w momencie gdy ofiara dość znacznie przybliżyła się do chrząszcza, ten z zaskakująco dużą szybkością podbiegł do komarnicy i chwycił ją żuwaczkami za bok odwłoka. Atak był bardzo aktywny i nieco podobny do ataku jaki stosują biegaczowate (*Carabidae*). Konsumpcja, polegająca prawdopodobnie na pobraniu tylko płynnej zawartości ciała ofiary, trwała kilka minut, po czym chrząszcz pozostawił martwą już komarnicę. Z pewnością, zaobserwowane aktywne drapieżnictwo występuje również u szeregu innych gatunków z rodziny *Elateridae*, a w szczególności u tych, u których trofizm larw skierowany jest ku pobieraniu pokarmu zwierzęcego (do tychże należą między innymi przedstawiciele rodzaju *Ampedus*). Dla potwierdzenia tego, niezbędne są wnikliwe obserwacje terenowe oraz wykonanie odpowiednich doświadczeń laboratoryjnych. Dokładniejsze poznanie trofizmu imagines poszczególnych gatunków *Elateridae*, pozwoliłoby na pełniejsze określenie ich biocenotycznej roli.

LECH BUCHHOLZ, Poznań

7. Nowe stanowiska *Agrilus derasofasciatus* LACORD. (Coleoptera, Buprestidae) w Polsce oraz uwagi o jego występowaniu

New records of *Agrilus derasofasciatus* LACORD. (Coleoptera, Buprestidae) with remarks on its occurrence in Poland

Gatunek ten, występujący najliczniej w basenie Morza Śródziemnego zaliczany jest tam do groźnych szkodników winnic. W Polsce był dotąd uznawany za wielką rzadkość; wykazywano go jedynie z pojedynczych stanowisk w czterech krainach.